

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. A/2012/0060 van 28 februari 2012
in de zaak 1011/0708/SA/2/0657

In zake:

1. de heer [REDACTED]
2. mevrouw [REDACTED]
3. de heer [REDACTED]
4. mevrouw [REDACTED]
5. de heer [REDACTED]
6. mevrouw [REDACTED]
7. de heer [REDACTED]
8. mevrouw [REDACTED]
9. de heer [REDACTED]
10. mevrouw [REDACTED]
11. de heer [REDACTED]
12. mevrouw [REDACTED]
13. de heer [REDACTED]
14. de heer [REDACTED]
15. mevrouw [REDACTED]

allen bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Filip VAN DER VEKEN
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Desguinlei 6
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **VLAAMS-BRABANT**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Dany SOCQUET
kantoor houdende te 3080 Tervuren, Merenstraat 28
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld bij aangetekende brief van 22 maart 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van het besluit van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant van 27 januari 2011.

Met dit besluit heeft de deputatie het administratief beroep namens de heer [REDACTED] tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bierbeek van 20 september 2010 ingewilligd.

De deputatie heeft aan de heer [REDACTED] de stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van een mestopslag.

Het betreft een perceel gelegen te [REDACTED] en met kadastrale omschrijving [REDACTED].

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

Met het arrest met nummer S/2011/0117 van 27 september 2011 heeft de Raad de behandeling van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing onbepaald uitgesteld omdat de bestreden stedenbouwkundige vergunning van rechtswege geschorst is gelet op het ontbreken van de nodige milieuvergunning.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en het originele administratief dossier neergelegd. De verzoekende partijen hebben een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 10 januari 2012, alwaar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Hilde LIEVENS heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dimitri KLOECK die loco advocaat Filip VAN DER VEKEN verschijnt voor de verzoekende partijen en advocaat Janina VANDEBROECK die loco advocaat Dany SOCQUET, verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen van titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009.

III. FEITEN

Op 13 juli 2010 (datum van het ontvangstbewijs) dient de heer [REDACTED], hierna genoemd de aanvrager, bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bierbeek een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een mestopslag”*.

Het landbouwbedrijf van de aanvrager, heeft reeds diverse stedenbouwkundige vergunningen verkregen voor het opslaan van mest.

In 1997 verkreeg hij reeds een stedenbouwkundige vergunning voor een bovengrondse ronde mestopslag, in 1998 voor een betonnen mestsilo van 1.570 m³ en in 2009 nog voor het plaatsen van een mestzak.

Met de in 2010 ingediende aanvraag voor het bouwen van een mestopslag komt de aanvrager in totaal aan een capaciteit van meer dan 5.000 m³ mestopslag.

Het perceel is, zo blijkt uit de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 april 1977 vastgestelde gewestplan ‘Leuven’, gelegen in agrarisch gebied.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Bierbeek weigert op 20 september 2010 een stedenbouwkundige vergunning aan de heer [REDACTED].

Tegen deze beslissing tekent aanvrager op 18 oktober 2010 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

In zijn verslag van 22 december 2010 adviseert de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar de verwerende partij om het beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te weigeren.

Na de vergunningaanvrager te hebben gehoord op 20 januari 2011, beslist de verwerende partij op 27 januari 2011 om het beroep in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Dit is de bestreden beslissing.

Voor het volledige feitenrelaas verwijst de Raad naar het arrest met nummer S/2011/0117 van 27 september 2011.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

In het arrest met nummer S/2011/0117 van 27 september 2011 heeft de Raad geoordeeld dat het beroep tijdig werd ingesteld.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

In het arrest met nummer S/2011/0117 van 27 september 2011 heeft de Raad geoordeeld dat de verzoekende partijen over het rechtens vereiste belang beschikken om een procedure in te stellen.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Eerste middel

Standpunt van de partijen

In het eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 4.3.1 VCRO en vragen zij ambtshalve toepassing te willen maken van artikel 4.8.3, §2 VCRO waarbij een vergunning dient te worden vernietigd, indien de aanvraag in strijd is met de goede plaatselijke ordening.

De verzoekende partijen stellen dat de vergunningsaanvraag niet voldoet aan de goede plaatselijke ordening binnen de bebouwde context. De draagkracht van het gebied wordt volgens hen overschreden en zij geven hiertoe drie redenen aan.

Ten eerste stellen de verzoekende partijen dat het gebruik van de omliggende, niet voldoende uitgeruste wegen door de vrachtwagens die de mest moeten aan- en afvoeren problematisch is omdat de wegenis in zeer slechte staat is. De toegang voor vrachtwagens wordt via een veldweg verschaft, die de [] verbindt met de []. De afvoerroute gebeurt heden quasi uitsluitend via de [] om vervolgens via de [] hun weg te vervolgen. De vrachtwagens kunnen de [] waar het landbouwbedrijf gelegen is, niet bereiken via een voldoende uitgeruste weg. De [] kan nauwelijks ingereiden worden langs de zijde van de [] aangezien deze weg te smal is om in te draaien. De verbinding met de [] bestaat louter uit een veldweg.

De verzoekende partijen (eerste verzoekende partij in het bijzonder) voeren aan dat de wegenis stuk gereden is, dat hun woning werd beschadigd door het immens trillen van de grote geladen vrachtwagens, dat hun nachtrust wordt verstoord door het intensief aan- en afvoeren en dat de weg te smal is om de vrachtwagens te kunnen kruisen.

De motivatie van de bestreden beslissing zou onjuist zijn wanneer zij stelt dat er geen verdubbeling van het aantal transporten zal plaatsvinden aangezien de opslagcapaciteit zal verhogen.

Ten tweede stellen de verzoekende partijen dat de bestaande gebouwen hun initieel vergunde bestemming meer en meer verliezen doordat ze hervormd worden naar industriële mestverwerking. Het gehele perceel van de aanvrager is volgebouwd en wordt nu uitgebreid naar het naastgelegen akkerland door een silo van maar liefst 490 m² en een capaciteit van 2500 m³. De inplanting van de aanvraag overstijgt de draagkracht van het perceel en is hiermee dan ook niet verenigbaar.

Ten derde stellen de verzoekende partijen dat zij door de aanvraag geluidshinder en ernstige geurhinder ondervinden. De verzoekende partijen stellen dat aangezien de aanvrager digistaat (biogas) wenst op te slagen in plaats van mest, het vaststaat dat de geurhinder het niveau van hinder zal bereiken waarbij het zelfs schadelijk zal zijn voor de gezondheid van mens en dier. De buurt is volgens de verzoekende partijen momenteel al maximaal belast op het vlak van verwerking van mest. De normale grenzen van de landelijke woonfunctie van de verzoekende partijen wordt overschreden.

De verwerende partij antwoordt hierop dat het aan de Raad zelf toekomt om al dan niet “ambtshalve” middelen te gaan opwerpen en niet aan de verzoekende partijen.

Vervolgens stelt de verwerende partij dat de aanvraag in overeenstemming is met de bestemming agrarisch gebied. Hierdoor dienen de verzoekende partijen de hinder uit de normale exploitatie van een landbouwbedrijf te verdragen. De eerste verzoekende partij woont zonevreemd, de andere verzoekende partijen wonen op zeer grote afstand van de inrichting.

Het bedrijf bestaat al en heeft reeds een mestopslag van 3.258 m³. De uitbreiding wordt voorzien met 2.500 m³.

De verwerende partij stelt dat de afweging zowel op het vlak van de inplanting bij een bestaand bedrijf als op het vlak van de draagkracht en de hinder naar de omgeving toe werd gemotiveerd. De verwerende partij citeert de formulering in de bestreden beslissing.

In de wederantwoordnota verwijzen de verzoekende partijen naar het negatief advies van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, die stelt dat de draagkracht van de plaats nu al overschreden is en dat, gelet op de smalle veldweg en smalle woonstraat, elke bijkomende verkeersdruk ongepast is op de plaats.

Beoordeling door de Raad

1.

Wanneer de verwerende partij op basis van de artikelen 4.7.21, §1 en 4.7.23, §1 VCRO uitspraak doet over een bij haar ingesteld beroep tegen een beslissing van het college van burgemeester en schepenen, treedt zij op als orgaan van het actief bestuur en niet als administratief rechtscollege. Bij de behandeling van het beroep onderzoekt de verwerende partij de aanvraag in haar volledigheid. De motiveringsplicht die op de verwerende partij rust, impliceert niet dat zij, als vergunningverlenend bestuursorgaan, alle tot staving van het administratief beroep aangevoerde middelen of argumenten rechtstreeks en punt na punt moet beantwoorden.

Het behoort daarentegen wel tot de wettelijk toegekende appreciatiebevoegdheid van de verwerende partij om, binnen de grenzen van de door het gewestplan opgelegde bestemmingsvoorschriften, *in casu* het agrarisch gebied, te oordelen of de aanvraag tot het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning, al dan niet verenigbaar is met de eisen van een goede plaatselijke aanleg en een goede ruimtelijke ordening.

In de uitoefening van zijn opgedragen wettigheidstoezicht mag de Raad zijn beoordeling van de eisen van een goede plaatselijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. De Raad is enkel bevoegd om na te gaan of het vergunningverlenend bestuur de haar terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk tot haar beslissing is kunnen komen.

2.

Er bestaat klaarblijkelijk geen discussie over het feit dat het betrokken perceel van de aanvrager gelegen is in agrarisch gebied. De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze integrerend deel uitmaakt van een leefbaar bedrijf en eveneens para-agrarische bedrijven. De aanvraag heeft betrekking op een landbouwbedrijf dat daarnaast bijkomende mest wil stockeren (2500m³). De aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemmingsbepalingen voor de plaats.

3.

Wat de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening betreft, moet de bestreden beslissing duidelijk de met die ordening verband houdende redenen opgeven waarop de vergunningverlenende overheid haar beslissing steunt.

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid VCRO legt de beginselen vast waarmee de overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld. Hinderaspecten, waaronder geluidshinder, trillingshinder en geurhinder moeten, voor zover noodzakelijk of relevant bij het onderzoek naar de goede ruimtelijke ordening worden betrokken (MvT, *Parl. St.*, VI. Parl., 2008-2009, nr. 2011/1, blz. 186-187, nrs. 554 en 556).

De verzoekende partijen stellen dat zij overmatige hinder ondervinden van de transportbewegingen, dat de wegenis niet voorzien is om dergelijke transporten te dragen en dat de aanvraag de ruimtelijke draagkracht van het gebied overschrijdt.

4.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij de bijkomende transportbewegingen in de motivering van de bestreden beslissing heeft betrokken.

Meer bepaald motiveert de verwerende partij in de bestreden beslissing:

“ ...

Ongeacht het plaatsen van een mestopslag in het agrarisch gebied principieel aanvaardbaar is dient toch afgewogen te worden in welke mate de bijkomende transportbewegingen min of meer hinderlijk zijn. In voorliggend geval gebeurde eerder al de melding van een mestopslag in een mestkelder (bij de stalling), in een silo en in een zak, met resp. volumes van 1258m³, 1400m³ en 600m³, en dus samen 3258m³. Bij de huidige aanvraag zou dit nog opgedreven worden tot 5758m³. Vanaf 5000m³ is een milieuvergunning klasse II benodigd, er is geen aanvraag hiertoe gekend.

Door de huidige aanvraag vindt er dus een schaalvergroting plaats van de opvang, die de productie van het eigen veebedrijf ver overschrijdt. De opslag wordt zo een belangrijk bedrijfsonderdeel. De aanvrager geeft aan dat ca. 400 transporten van 25m³ (aaltou) per jaar erbij zullen komen (200 aanvoer en 200 afvoer). De aanvrager wijst hierbij erop dat dit geen verdubbeling inhoudt vermits er geen onmiddellijke vergroting van het areaal waarop wordt uitgespreid plaatsvindt en het digestaat in belangrijke mate ter vervanging van de mest zal gebruikt worden. Dat betekent dat de mestopslag niet meer ten volle zal benut worden.

De hinderlijkheid hangt ook af van de schaal en het type van de weg waarlangs de installatie ligt en waarlangs het transport gebeurt. De transporten gebeuren langs de zuidzijde over smalle veldwegen naar de [REDACTED], waarbij slechts één zonevreemde woning langs deze weg is gelegen. De transporten doorkruisen door hun spreiding eerder sporadisch de omliggende kernen of dichte woonwijken. De verkeersbewegingen die een dergelijke opslag meebrengen, worden geregeld in de uitrijregeling en worden beperkt gehouden door de inplanting centraal in het afzetgebied. Het wegprofiel van de [REDACTED] is voldoende om dit zwaardere verkeer te verwerken.

... ”

De Raad stelt evenwel vast dat de verwerende partij zich louter baseert op de verklaring van de aanvrager dat de 400 transporten per jaar geen verdubbeling inhouden zonder zich te vergewissen van de huidige transportbewegingen.

De verwerende partij volgt de aanvrager ook blindelings waar deze stelt dat de 400 transporten per jaar geen verdubbeling inhoudt, vermits er geen onmiddellijke vergroting van het areaal waarop wordt uitgespreid plaatsvindt en het digestaat in belangrijke mate ter vervanging van de mest zal gebruikt worden, waardoor de mestopslag niet meer ten volle zal worden benut.

Hierbij maakt de verwerende partij ook geen onderscheid tussen mestopslag en digestaat.

5.

Gelet op de voorgestelde schaalvergroting vermocht de verwerende partij echter niet uit te gaan van veronderstellingen en beloftes van de aanvrager, doch diende zij te kijken naar de concrete situatie en naar wat ook effectief wordt aangevraagd.

Momenteel bevinden zich op het landbouwbedrijf mestopslag in een mestkelder, in een silo en in een mestzak met resp. volumes van 1258 m³, 1400 m³ en 600 m³, samen goed voor 3258 m³. De aanvraag voorziet in een mestopslag van 2500 m³. Dit zijn de maximale volumes waarmee de verwerende partij rekening diende te houden. Aangezien er in totaal voor een volume van 5758 m³ mestopslag wordt voorzien, dient er met het aantal transporten voor een volume van in totaal 5758 m³ rekening gehouden te worden bij het beoordelen van de aanvraag.

De verwerende partij kon dus niet volstaan met een verwijzing naar de verklaring van de aanvrager dat de mestopslag niet meer ten volle zal benut worden en zou vervangen worden door digestaat.

Met betrekking tot het aantal transportbewegingen lijkt het voor de Raad dat het dossier van de aanvraag onvolledig is samengesteld waardoor de verwerende partij het werkelijke aantal transportbewegingen niet in concreto kon weten en hierdoor niet met kennis van zaken kon oordelen of het aantal transportbewegingen geen overmatige hinder kon veroorzaken aan de omwonenden. De in het dossier aanwezige gegevens zijn onvoldoende om te concluderen dat de mestopslag niet meer ten volle zal benut worden waardoor de transportbewegingen beperkt zouden gehouden worden. Dat een der verzoekende partijen zonevreemd woont, mag daarbij hoegenaamd geen rol spelen.

Dit alles klemmt des te meer gelet op het verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar dat stelt dat de aanvraag een behoorlijke schaalvergroting veroorzaakt van de opvang van mest, die de productie van het eigen veebedrijf ver overschrijdt. De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar stelt dat de aanvrager zelf verwijst naar een verhoging van de transporten met 400 transporten van 25 m³ (aaltou) per jaar, doch dat de aanvrager geen rekening houdt met de gangbare uitrijseizoenen, dat minstens een evenwaardig aantal van deze transporten momenteel gebeuren en dat hieruit kan worden besloten dat er een aanzienlijk aantal transportbewegingen zal plaatsvinden.

6.

Verder vertrouwt de verwerende partij op de eenzijdige verklaring van de aanvrager dat de transporten gebeuren langs de zuidzijde over smalle veldwegen naar de [REDACTED] en slechts sporadisch de omliggende kernen of dichte woonwijken doorkruisen omwille van hun spreiding.

Uit de door de verzoekende partij bijgebrachte stukken blijkt dat er tevens andere routes mogelijk zijn om het landbouwbedrijf te bereiken dan langs de zuidzijde. Deze routes gaan door de woonkernen, onder andere daar waar de tweede tot vijftiende verzoekende partijen wonen. Uit geen enkel stuk in het dossier blijkt waarom de transporten enkel langs de zuidzijde zouden verlopen. De verwerende partij maakt hier een kennelijk onredelijke beoordeling van de hinder, door verkeerdelijk voor te stellen alsof de buurtbewoners slechts sporadisch hinder zullen ondervinden zonder dat hiervoor voorwaarden worden opgelegd in de vergunning of aanwijzingen kunnen worden gevonden in het aanvraagdossier.

De bestreden beslissing verwijst naar de "uitrijregeling", waarmee naar alle waarschijnlijkheid de algemene uitrijregeling van meststoffen opgelegd door de overheid wordt bedoeld, doch nergens wordt uitgelegd op welke wijze de verkeersbewegingen hiermee worden geregeld. De algemene uitrijregeling stelt immers slechts dat er niet in de maanden september tot en met januari mag worden bemest, waardoor dit een te algemene regeling is om een concreet beeld te geven van het aantal verkeersbewegingen en daarenboven geen enkele aanduiding geeft over het aantal

mesttransporten komende van de mestverwerkingsinstallatie. Het aantal verkeersbewegingen wordt nergens met een voorwaarde in de vergunning opgelegd. Ook hier vertrouwt de verwerende partij louter op de verklaring van de aanvrager dat de transporten langs de zuidzijde zullen gebeuren. Het feit dat de inplanting centraal ligt in het afzetgebied is niet voldoende om te besluiten dat de verkeersbewegingen beperkt worden gehouden, gelet op de hierboven gedane vaststelling dat de bestreden beslissing geen rekening houdt met de maximale mestopslagcapaciteit van het landbouwbedrijf.

De loutere vaststelling dat het wegprofiel van de verder gelegen ■■■ voldoende is, geeft bovendien geen uitsluitsel over de toestand van het wegprofiel van de smalle veldwegen die naar de ■■■ leiden. Ook dit betreft wederom het louter aannemen van de bewering van de aanvrager in zijn beroepsschrift zonder deze bewering concreet te onderzoeken.

Ook op dit vlak stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing volledig voorbijgaat aan de vaststellingen van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, die het volgende stelt over het draagkracht van de omgeving:

“ ...

Vanaf de kruising met de ■■■ versmalt het wegprofiel van de ■■■ naar een vijftal meter (waarlangs nog een 15-tal woningen), en bij de overgang naar de ■■■ versmalt dit wegprofiel nogmaals tot ca. 3m (nog een viertal woningen). Voortgaande op de veelvuldige bezwaren van de bewoners langs deze straat gebeuren zeker niet alle transporten langs de ■■■. De ■■■ heeft een uitgesproken residentieel karakter met een dichtere bebouwing.

Gezien deze omstandigheden, met aan de ene zijde slechts een smalle veldweg en aan de andere zijde een smalle woonstraat, is elke bijkomende verkeersdruk ongepast op de plaats. In deze kan niet anders dan vastgesteld worden dat de tal van individueel gemotiveerde bezwaarschriften aantonen dat de draagkracht van de plaats nu reeds overschreden is en de locatie zich niet leent om over te gaan tot een meer grootschalige opslagactiviteit.

De plaats is onvoldoende ontsloten. Gezien de schaal van het bedrijf wordt voorbijgegaan aan het principe van decentralisatie in het afzetgebied en wordt er opnieuw gecentraliseerd.

...”

Uit deze vaststellingen van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, die stelt dat de draagkracht van de plaats nu reeds al overschreden is, blijkt nog duidelijker dat de verwerende partij niet kon volstaan door te verwijzen naar de beweringen van de aanvrager dat de transporten langs de zuidzijde zullen plaatsvinden.

De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing de hinderaspecten van de aanvraag niet voldoende onderzocht. Hierdoor heeft de bestreden beslissing niet afdoende onderzocht of het project wel verenigbaar is met de goede ruimtelijk ordening.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

